

2009. évi XCV. törvény

a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról¹

Hatályos: 2023. 07. 01. –

A magyarországi élelmiszer termékpálya szerves részét képező élelmiszer-termelő és -feldolgozó, illetve élelmiszer-kereskedelemmel foglalkozó szervezetek, mint az élelmiszerlánc szereplői között a kölcsönös bizalom és együttműködés megteremtése, a piaci kapcsolatok rendezése és az etikus üzleti magatartás normái érvényesülése kiemelkedő fontosságára, valamint a szereplők közötti kiegyensúlyozott piaci alkupozíció biztosítására tekintettel, továbbá az élelmiszer-ellátás biztonságának fenntartása és a fogyasztók bizalmának megőrzése érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

Általános rendelkezések

1. § E törvény célja a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kereskedelmét végző szervezetek, valamint azok beszállítói közötti tisztességes üzleti magatartás érvényesülésének biztosítása.

2. §² (1) E törvény hatálya kiterjed

a)³ a mezőgazdasági és élelmiszeripari terméket termelő, illetve feldolgozó természetes személyre (ideértve az őstermelőt, egyéni vállalkozót és a őstermelők családi gazdaságának tagját is), jogi személyre, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre, továbbá a termelői szervezetre, illetve termelői csoportra,

b) a mezőgazdasági és élelmiszeripari terméket átalakítás vagy feldolgozás nélkül tovább értékesítő, vagy a végső fogyasztó részére értékesítő természetes személyre, jogi személyre, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre, valamint az ezekkel a számvitelről szóló [2000. évi C. törvény \(a továbbiakban: Szt.\)](#) szerint kapcsolt vállalkozásban levő szervezetekre, továbbá az ilyen személy vagy szervezet számára a termék beszerzésével, illetve értékesítésével kapcsolatban szolgáltatást nyújtó és ennek során a termék beszállítójával közvetlen üzleti kapcsolatba kerülő harmadik közreműködő szereplőre.

(2) E törvény alkalmazásában:

a) beszállító:

aa) olyan – mezőgazdasági és élelmiszeripari terméket termelő, feldolgozó, illetve külön jogszabály szerint termelői szervezetnek, illetve termelői csoportnak minősülő, valamint ezek kizárólagos irányítása alá tartozó – természetes személy, jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely a kereskedőnek értékesíti a megtermelt, illetve feldolgozott terméket, valamint

ab) olyan – a kereskedő kizárólagos irányítása alá nem tartozó vagy a kereskedővel az [Szt.](#) szerint kapcsolt vállalkozási viszonyban nem álló, továbbá közös beszerzés esetén azzal közös beszerzési szövetséget nem alkotó – természetes személy, jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely a mezőgazdasági és élelmiszeripari terméket a kereskedőnek értékesíti;

b) forgalmazói magatartás: a kereskedőnek, illetve a kereskedő érdekében vagy javára eljáró személynek vagy szervezetnek a termék felvásárlásával, illetve értékesítésével kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása;

c) kereskedő: olyan – a beszállító kizárólagos irányítása alá nem tartozó vagy a beszállítóval az [Szt.](#) szerint kapcsolt vállalkozási viszonyban nem álló – természetes személy, jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, ezzel az [Szt.](#) szerint kapcsolt vállalkozásban levő szervezet, továbbá közös beszerzés esetén a beszerzési szövetséget alkotó vállalkozások összessége, amely üzletszerű gazdasági tevékenység keretében a beszállítótól közvetve vagy közvetlenül felvásárolt terméket átalakítás (feldolgozás) nélkül tovább értékesíti, továbbá az ilyen személy vagy szervezet számára a termék beszerzésével, illetve értékesítésével kapcsolatban szolgáltatást nyújtó és ennek során a termék beszállítójával közvetlen üzleti kapcsolatba kerülő harmadik közreműködő szereplő;

d)⁴ *mezőgazdasági és élelmiszeripari termék*: az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés I. mellékletében felsorolt termék, továbbá az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendeletének 2. cikke szerinti fogalom alá tartozó termék;

e) közeli lejáratú a termék

ea) 24 órás fogyaszthatósági idő esetén a fogyaszthatósági idő utolsó két órájában,

eb)⁵ több mint 24 órás fogyaszthatósági idő esetén a fogyaszthatósági idő utolsó napján vagy a kereskedőnek a fogyaszthatósági idő utolsó napját megelőző nyitvatartási napján,

ec) 3 hónapos minőségmegőrzési idő esetén a minőségmegőrzési idő utolsó két hetében,

ed) több, mint 3 hónapos minőségmegőrzési idő esetén – ide nem értve azon termékeket, amelyekben nem szükséges a minőségmegőrzési idő feltüntetése – a minőségmegőrzési idő utolsó négy hetében.

A tisztességtelen forgalmazói magatartás

3. § (1) Tilos a tisztességtelen forgalmazói magatartás.

(2) Tisztességtelen forgalmazói magatartásnak minősül

a) a kereskedő számára egyoldalúan előnyös kockázatmegosztást eredményező feltételek előírása a beszállítóval szemben;

b) olyan szerződési kitétel alkalmazása – ide nem értve a hibás teljesítéssel kapcsolatos kötelezettséget –, amely a beszállító által a kereskedőnek leszállított termékeknek

ba)⁶ – a kereskedő áruválasztékába első ízben történő bevezetés során a kereskedő készletében maradt, valamint a beszállítótól közeli lejáratúként átvett és a fogyaszthatósági, illetve minőségmegőrzési idő lejártát követően a kereskedő készletében maradt termék kivételével – a beszállító általi kötelező visszavásárlását vagy visszavételét, illetve

bb) a beszerzési árhoz képest – a termék tulajdonságaiból, a beszállító általi további felhasználhatóságából eredően – nem megfelelő mértékben csökkentett áron történő visszavásárlását vagy visszavételét

írja elő;

c)⁷ a kereskedő üzleti érdekeit szolgáló költségek – így különösen üzletlétesítéssel, üzemeltetéssel, működéssel, a termékek a kereskedő által igénybe vett logisztikai egységből másik logisztikai egységbe vagy az üzletbe történő szállítással összefüggő költségek – részben vagy egészben történő áthárítása a beszállítóra a kereskedő részéről vagy harmadik közreműködő szereplő igénybevételével történő módon;

d) a kereskedő beszállítóinak körébe vagy a termékek a kereskedő árukészletébe való bekerülésért, illetve ott tartásáért – a kereskedő által vagy harmadik közreműködő szereplő igénybevételével történő módon – díj felszámítása a beszállítónak;

e) a kereskedő részéről vagy harmadik közreműködő szereplő igénybevételével történő módon

ea) ténylegesen nem nyújtott szolgáltatásért,

eb)⁸ a kereskedő által a végső fogyasztó részére történő értékesítéssel összefüggő és a beszállító számára többlétszolgáltatást nem nyújtó tevékenységért – így különösen a terméknek a kereskedő üzletében meghatározott helyen, a beszállító számára többlétszolgáltatást nem nyújtó módon való kihelyezéséért, a termék tárolásáért, hűtéséért, élő állat tartásáért –,

ec) a beszállító által nem igényelt, illetve érdekeit nem szolgáló szolgáltatások igénybevételének előírása, illetve e szolgáltatásokért,

ed)⁹ a beszállító által igényelt és a kereskedő által ténylegesen nyújtott, a termék forgalmazásához kapcsolódó szolgáltatásért azzal nem arányos, vagy – ha a szolgáltatás ellenértéke a termék átadási árának meghatározott mértékében kerül megállapításra – a terméket terhelő adómérték figyelembevételével számított

díj – bármilyen jogcímen történő – felszámítása a beszállító felé;

f)¹⁰ a kereskedő által a végső fogyasztónak nyújtott árengedményhez az árengedmény fogyasztó irányába történő nyújtásának időtartamánál hosszabb időtartamra, valamint mennyiségénél nagyobb mennyiségre vonatkozó – akár részleges mértékű – beszállítói hozzájárulás kikötése, vagy a kereskedő által a végső fogyasztónak nyújtott árengedménynél nagyobb mértékű beszállítói hozzájárulás kikötése, továbbá a (2a) bekezdésében foglalt rendelkezés be nem tartása;

g) a kereskedő működési körébe eső jogszabálysértés miatt hatóság által a kereskedővel szemben alkalmazott jogkövetkezményből eredő költségek áthárítása a beszállítóra;

h)¹¹ a termék ellenértékének – hibás teljesítés esetének kivételével – a beszállító részére, vagy annak részére, akire azt a beszállító – a kereskedő erről szóló értesítése mellett – engedményezte

ha) a terméknek a kereskedő vagy javára eljáró más személy általi birtokba vételét [a h) pont vonatkozásában a továbbiakban: átvétel] követő harminc napon túli kifizetése, amennyiben a beszállító a helyesen kiállított számlát az átvételt követő tizenöt napon belül a kereskedő rendelkezésére bocsátja,

hb) a helyesen kiállított számla kézhezvételétől számított tizenöt napon túli kifizetése, amennyiben a beszállító a helyesen kiállított számlát az átvételt követő tizenöt napon túl bocsátja a kereskedő rendelkezésére;

i) kedvezmény alkalmazásának előírása arra az esetre, ha a kereskedő pénzügyi teljesítése a fizetési határidőnek megfelelően történik;

j) késedelmi kamat, kötbér vagy más szerződésbiztosító mellékkötelezettségnek a kereskedővel szembeni alkalmazhatóságának kizárása;

k) a kereskedő márkanéve alatt készített termék kivételével a beszállító általi kizárólagos értékesítési kötelezettség kikötése a kereskedő irányába arányos ellenszolgáltatás nélkül, illetve az adott kereskedő irányába a legkedvezőbb feltételek alkalmazásának kikötése más kereskedőkhöz képest;

l) a kereskedő és a beszállító között írásba nem foglalt szerződési rendelkezés alkalmazása abban az esetben, ha annak írásba foglalására a beszállító erre irányuló kérésétől számított három munkanapon belül sem kerül sor;

m) ha a kereskedő a beszállító felé a termékkel kapcsolatos megrendelését, illetve annak megváltoztatását ésszerű határidőn túl közli;

n) a kereskedő általi, objektíven nem igazolható és a kereskedő működése szempontjából külső eseményre nem visszavezethető okból történő egyoldalú szerződésmódosítás;

o) az (5) bekezdés szerinti üzletszabályzat nyilvánosságra hozatalának elmulasztása, a nyilvánosságra hozott üzletszabályzattól való eltérés, továbbá azon kívüli feltétel alkalmazása a kereskedő részéről;

p) a beszállító jogszerű védjegyhasználatának kereskedő általi korlátozása;

q)¹² a terméknek – az árukészletnek a kereskedő tevékenységének beszüntetése vagy profilváltás miatt történő legfeljebb tizenöt napos és a mezőgazdasági igazgatási szervnek előzetesen bejelentett kiárúsítása, valamint nem teljes értékű (ideértve az előre nem látható okból a kereskedő készletében felhalmozódott közeli lejáratú terméket is) termék kiárúsítása esetének kivételével – a beszállító által számlázott átadási ára, illetve a kereskedő általi saját előállítás esetén – az üzemi általános költségeket is tartalmazó – önköltségi ára alatt történő forgalmazása a kereskedő által a végső fogyasztó felé;

r)¹³ a kereskedő által forgalmazott termékmennyiség alapján érvényesíthető árkedvezmény, jutalék vagy díj – bármilyen jogcímen történő – felszámítása a beszállító felé, a kereskedőt a forgalmazott termékmennyiség növelésére ösztönző – a felek által megállapított valamely korábbi időszakban elért vagy becsült mértékhez képesti többletértékesítés alapján, a terméket terhelő adómérték figyelembevétele nélkül megállapított, a termék kereskedelmi forgalmának tulajdonságaival összefüggő, arányos mértékű – utólagos árkedvezmény kivételével;

s)¹⁴ ha a kereskedő a részére szállított termék után a beszállító által fizetendő népegészségügyi termékadó összegét a h) pontban foglalt határidőn belül nem téríti meg a beszállító részére;

t)¹⁵ a (2b) vagy a (2c) bekezdésben foglalt rendelkezés be nem tartása;

u)¹⁶

x)¹⁷ ha a beszállítóval szemben a kereskedő a beszerzési árat a beszállító tiltakozása ellenére egyoldalúan csökkenti, vagy ha a beszerzési ár csökkentésére irányuló szerződésmódosítás érdekében a kereskedő a beszállítót a szerződéses kapcsolat megszüntetésével, terméke rendelésének lemondásával, a rendelésállomány csökkentésével, eladásösztönző tevékenységek – így különösen az akciók és promóciók – lemondásával vagy más, a beszállítónak anyagi vagy erkölcsi veszteséget okozó eszközzel fenyegeti.

(2a)¹⁸ A kereskedő által a beszállító hozzájárulásával a végső fogyasztónak nyújtott árengedmény fogyasztó irányába történő nyújtásának végső időpontjától számított harminc napon belül, illetve ha a kereskedőnek a 6. § (3) bekezdése szerint számított előző évi nettó árbevétele nem haladja meg a százmillió forintot, az [Szt.](#) szerinti beszámoló elkészítéshez kapcsolódó leltár elkészítését követő harminc napon belül, a kereskedőnek a nyújtott árengedményről és az azzal érintett termékmennyiségről el kell számolnia a beszállító felé.

(2b)¹⁹ A kereskedő követeléskompenzációs igényéről annak érvényesítését megelőzően legalább öt nappal korábban köteles értesíteni a beszállítót. A követeléskompenzáció akkor érvényesíthető, ha annak összességét a beszállító megalapozottan nem vitatta vagy azzal kapcsolatban hibás teljesítés vonatkozásában a beszállító megalapozottan kifogást nem emelt. Követeléskompenzáció érvényesítése esetén annak tényéről az érvényesítés napjától számított tizenöt napon belül a kereskedő köteles értesíteni a beszállítót. A beszállító számlakiállítása az átvételt követően nem korlátozható, feltételhez nem köthető. A hibás számlát a kereskedőnek a kézhezvételtől számított öt napon belül kell visszaküldenie a beszállítónak.

(2c)²⁰ A terméket terhelő – a (2) bekezdés e) pontjának ed) alpontja, valamint a (2) bekezdés r) pontja szerinti – adómérték összegéről a beszállító tájékoztatja a kereskedőt.

(2c)²¹ Amennyiben a (2) bekezdés h) pontjában meghatározott határidőn belül a fizetési teljesítésre nem kerül sor, a kereskedő a jegybanki alapkamat kétszeresével növelt kamat megfizetésére köteles. A szerződésnek tartalmaznia kell a kereskedő részéről a termék ellenértékére, valamint annak a jegybanki alapkamat kétszeresével növelt kamatára vonatkozó, a pénzforgalmi szolgáltatónak adott beszedési megbízás teljesítésére vonatkozó hozzájárulást, felhatalmazó nyilatkozatot, arra az esetre, ha a (2) bekezdés h) pontjában meghatározott határidőn belül a fizetési teljesítésre nem kerül sor.

(2d)²² A (2) bekezdés x) pontjának alkalmazása során a kereskedő köteles igazolni, hogy a beszerzési ár csökkentésére nem a (2) bekezdés x) pontja szerinti módon került sor, ha az eljárás megindítására a beszállító bejelentése alapján került sor, és

a) a beszállító éves árbevétele nem haladja meg az 500 millió forintot, és a kereskedő árbevétele meghaladja az 1 milliárd forintot,

b) a beszállító éves árbevétele meghaladja az 500 millió forintot, de nem haladja meg az 5 milliárd forintot, és a kereskedő árbevétele meghaladja a 20 milliárd forintot,

c) a beszállító éves árbevétele meghaladja az 5 milliárd forintot, de nem haladja meg a 75 milliárd forintot, és a kereskedő árbevétele meghaladja a 100 milliárd forintot,

d) a beszállító éves árbevétele meghaladja a 75 milliárd forintot, és a kereskedő árbevétele meghaladja a 200 milliárd forintot.

(2e)²³ A (2) bekezdés x) pontjának alkalmazása során az utolsó lezárt év szerinti árbevételt kell figyelembe venni azzal, hogy az [Szt.](#) szerint kapcsolt vállalkozási viszonyban álló beszállítók vagy kereskedők, továbbá közös beszerzés esetén a közös beszerzési szövetséget vagy üzleti társulást alkotó, vagy a kereskedelmi szerződést közösen megkötő kereskedők árbevételét egybe kell számítani.

(3) A tisztességtelen forgalmazói magatartást tartalmazó, illetve az e törvényben szereplő tilalom megkerülésére irányuló szerződési kitétel semmis. Az (5) bekezdés szerinti üzletszabályzat nyilvánosságra hozatalának elmulasztása önmagában nem eredményezi az abban foglalt kitétel semmisségét.

(4) A beszállító érvényesen nem járulhat hozzá vele szemben történő tisztességtelen forgalmazói magatartás tanúsításához.

(5) A kereskedő által a beszállító számára nyújtható, a termék forgalmazásához kapcsolódó szolgáltatásra vonatkozó feltételeket – a (6) bekezdésben foglaltak szerint – üzletszabályzat formájában, mint általános szerződési feltételeket, illetve azok módosítását hatályosított szerkezetben a kereskedő köteles előzetesen – amennyiben rendelkezik internetes honlappal, úgy annak felületén, amennyiben nem rendelkezik internetes honlappal, úgy az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségében – nyilvánosságra hozni, valamint a mezőgazdasági igazgatási szerv részére megküldeni.

(6)²⁴ Az (5) bekezdés szerinti üzletszabályzatnak tartalmaznia kell a beszállító által a kereskedőtől igénybe vehető szolgáltatások tartalmát, azok nyújtásának feltételeit, a szolgáltatásért fizetendő legmagasabb díjat és annak elszámolásnál alkalmazandó számítás módját, továbbá a kereskedő beszállítóinak körébe való bekerülés és az onnan való kikerülés feltételeit.

(7) Az (5) bekezdés szerinti üzletszabályzat elkészítésének és nyilvánosságra hozatalának kötelezettsége nem vonatkozik arra a kereskedőre, melynek a 6. § (3) bekezdése szerint számított előző évi nettó árbevétele a húszmilliárd forintot nem haladja meg.

(8)²⁵ A (2) bekezdés h) pontja vonatkozásában kifizetés napjának az a nap minősül, amikor a kereskedő számláját megterhelték.

(9)²⁶ E § alkalmazásában végső fogyasztónak kell tekinteni mindazokat, akik számára a kereskedő a terméket értékesíti.

Eljárási szabályok

4. § (1)²⁷ A tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmának megsértése miatt kérelemre vagy hivatalból a mezőgazdasági igazgatási szerv jár el. Nincs helye az e törvény szerinti eljárás lefolytatásának, a folyamatban levő eljárást meg kell szüntetni, illetve az e törvény szerint alkalmazott jogkövetkezményt tartalmazó döntést vissza kell vonni, ha az adott magatartás miatt a kereskedővel szemben a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló [1996. évi LVII. törvény 21. §-a](#) szerinti visszaélés miatt eljárás indult, és abban marasztaló döntés született vagy kötelezettségvállalásra került sor. Az e törvény alapján folyamatban levő eljárást fel kell függeszteni a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló [1996. évi LVII. törvény 21. §-a](#) szerinti visszaélés miatt az adott magatartásra vonatkozóan folyamatban levő eljárás idejére.

(2)²⁸ A mezőgazdasági igazgatási szerv eljárására az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az ügyintézési határidő negyvenöt nap.

(3)²⁹ Az eljáró hatóság helyszíni ellenőrzésre feljogosított kormánytisztviselője az e törvényben foglalt ellenőrzése, valamint a tényállás tisztázásához szükséges bizonyíték fellelése érdekében jogosult

- a) az ellenőrzött helyiségbe, illetve létesítménybe belépni;
- b) az ellenőrzés tárgyát képező vagy azzal kapcsolatos iratokat, dokumentációt, adathordozókat – az adatvédelemre, valamint a titoktartásra vonatkozó külön jogszabályok figyelembevételével – megismerni és azokról másolatot, illetve kivonatot készíteni;
- c) eljárása dokumentálására a helyszínen kép-, illetve hangfelvételt készíteni;
- d) a lezárt terület felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is a lezárt ingatlanok területére, üzlethelyiségbe, üzemi helyiségbe belépni akkor is, ha azok egyidejűleg lakás céljára szolgálnak, továbbá szállítóeszközöket, dokumentációt ellenőrizni;
- e) az eljárás alá vont kereskedőt, vagy az eljárásban érintett beszállítót – az általa kezelt adatokból – meghatározott adattartalmú kimutatás készítésére határidő tűzésével felhívni.

(4)³⁰
(5)³¹ Az ügyféllel, az eljárás egyéb résztvevőjével, illetve a tényállás tisztázása során közreműködésre kötelezett személlyel szemben ötezertől ötszázezer forintig terjedő összegű eljárási bírság szabható ki, ha

- a) az eljárás során olyan cselekményt végez, vagy olyan magatartást tanúsít, amely az eljárás elhúzására, akadályozására, a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányul vagy azt eredményezi; vagy
- b) a (3) bekezdés e) pontja szerinti felhívásnak számára felróható okból határidőben nem tesz eleget.

Érdekképviselői szervezetek közreműködése

5. § (1) A beszállítók érdekképviselőt ellátó szakmai szervezetet az eljárás indításával kapcsolatban az ügyfél jogállása illeti meg az e törvény megsértése miatt indított közigazgatási hatósági eljárásban.

(2) Az (1) bekezdés alapján fennálló eljárási jogosultság nem érinti a beszállító azon jogát, hogy a jogsértővel szemben igényét érvényesítse.

A tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmának megsértése miatt alkalmazható

jogkövetkezmények

6. § (1)³² Amennyiben az eljáró hatóság megállapítja, hogy a kereskedő tisztességtelen forgalmazói magatartást tanúsít, az ügydöntő határozat meghozatalát megelőzően tájékoztatja a kereskedőt a feltárt jogsértésről. Az eljárás alá vont kereskedő a tájékoztatást követő tíz napon belül írásban kötelezettséget vállalhat arra, hogy a feltárt jogsértés vonatkozásában magatartását meghatározott módon összhangba hozza e törvény rendelkezéseivel. E határidő leteltéig nem hozható meg az ügydöntő határozat. Amennyiben az eljárás alá vont kereskedő határidőn belül nem tett írásban kötelezettségvállaló nyilatkozatot, illetve a 8. § (1a) bekezdésében foglalt valamely feltétel fennállása esetén, az eljáró hatóság termékpálya-felügyeleti bírságot szab ki.

(2) A termékpálya-felügyeleti bírság legkisebb mértéke százezer forint, legmagasabb mértéke ötszázmillió forint, de legfeljebb a kereskedő által – a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben – elért nettó árbevétel tíz százaléka.

(3) A nettó árbevételt a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy az egyszerűsített éves beszámoló (a továbbiakban együtt: beszámoló) szerinti konszolidált nettó árbevétel alapján kell meghatározni. Ha a kereskedő működési ideje egy évnél rövidebb, az adatokat éves szintre kell vetíteni. Ha a kereskedőnek a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság összegének meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevétele az irányadó. Beszámolóval még nem rendelkező kereskedő esetében az eljárás megindításának évére vonatkozó üzleti tervet, ennek hiányában a kereskedő által a hatóság felhívására közölt, az [Szt.](#)-nek a közbenső mérleg készítésére vonatkozó szabályai szerint az eljárás megindításának napjával mint fordulónappal kiszámított nettó árbevételt kell figyelembe venni.

(4)³³ A kereskedő által – a bírság jogerős kiszabásától, illetve a kötelezettségvállalás jóváhagyásától számított – két éven belül ismételten tanúsított – a 3. § (2) bekezdésének q) pontjában foglalt magatartás kivételével – bármely tisztességtelen forgalmazói magatartás esetén a termékpálya-felügyeleti bírság összege a korábban kiszabott bírság másfélszeresénél nem lehet kevesebb, de legalább ötszázezer forint, legfeljebb kétmilliárd forint azzal, hogy a kereskedő által – a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben – elért nettó árbevétel tíz százaléknál nagyobb nem lehet.

(5) Az e törvény szerinti eljárás lefolytatása nem zárja ki, hogy a sérelmet szenvedett beszállító a forgalmazói magatartás tisztességtelenségére alapított polgári jogi igényét közvetlenül a bíróság előtt érvényesítse.

(6) Az e törvény szerinti eljárás a jogsértő forgalmazói magatartás megvalósulását követő három éven túl nem indítható meg. Ha a jogsértő magatartás folyamatosan valósul meg, a határidőt a magatartás befejezésétől kell számítani. Ha a jogsértő magatartás azzal valósul meg, hogy valamely helyzetet vagy állapotot nem szüntetik meg, a határidő mindaddig nem kezdődik el, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll. A határidő számításakor a jogorvoslati eljárás időtartamát nem kell figyelembe venni.

(7)³⁴

(8) A mezőgazdasági igazgatási szerv honlapján, valamint az agrárpolitikáért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium hivatalos lapjában, továbbá honlapján nyilvánosságra hozza a tisztességtelen forgalmazói magatartást tanúsító kereskedő nevét (cégnévét), címét (székhelyét), a megállapított jogsértést, a kiszabott bírság mértékét, valamint a döntés visszavonása esetén annak tényét, bírósági felülvizsgálat megindulásának tényét, a jogerős ítélet tartalmát, továbbá a 8. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségvállalást kötelezővé tevő döntést. Az adatokat a honlapról a jogsértés jogerős megállapításától számított két év után törölni kell, illetve ezen időpontot követően az adatok nem hozhatók újra nyilvánosságra.

7. § (1) A bírságot az azt kiszabó határozat közlésétől számított tizenötödik napig meg kell fizetni.

(2)³⁵ A bírság meg nem fizetése esetén a kiszabott összeget az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény szerinti mértékű késedelmi pótlék terheli.

(3)³⁶ Ha a jogi személyre, vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre kiszabott bírságot a kötelezett nem fizeti meg és azt tőle nem lehet behajtani, a bírság megfizetésére a jogsértés elkövetése idején helytállni köteles tagot, vezető tisztségviselőt, illetve azt a személyt kell kötelezni, aki a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kötelezettségeiért a törvény alapján felel.

(4) A bírságfizetési kötelezettség teljesítésének biztosítása érdekében biztosítási intézkedés rendelhető el.

(5)³⁷ A bírság összegét az azt kiszabó szerv számlájára kell befizetni.

(6)³⁸

8. § (1)³⁹ A mezőgazdasági igazgatási szerv végzéssel – az eljárás egyidejű megszüntetésével és az eljárás alá vont kereskedőnek az eljárási költségek megfizetésére való egyidejű kötelezésével – kötelezővé teszi a 6. § (1) bekezdése szerinti vállalat teljesítését, anélkül, hogy a végzésben a törvénysértés megvalósulását vagy annak hiányát megállapítaná.

(1a)⁴⁰ Nem hozható meg az (1) bekezdés szerinti döntés ha az eljárás alá vont kereskedő

a) kötelezettségvállaló nyilatkozata nem terjed ki valamennyi feltárt jogsértésre;

b) ugyanezen jogsértő magatartása vonatkozásában a mezőgazdasági igazgatási szerv korábban már hozott az (1) bekezdés szerinti döntést vagy a (4) bekezdés szerint termékpálya-felügyeleti bírságot szabott ki; vagy

c) jogsértő magatartása kirívóan súlyos vagy a beszállítók széles körét érintő érdeksérelmet, illetve kárt okozott;

d)⁴¹ ellen a 3. § (2) bekezdés x) pontjának alkalmazása miatt folyik az eljárás.

(2) Az (1) bekezdés szerinti végzés meghozatala nem zárja ki, hogy az ügyben – a körülmények lényeges változása miatt, illetve akkor, ha a végzés a döntés meghozatala szempontjából fontos tény félrevezető közlésén alapult – újabb eljárás kerüljön megindításra. Az újabb eljárás során rendelkezni kell a korábban az (1) bekezdés alapján hozott végzésről.

(3) A mezőgazdasági igazgatási szerv utólagos vizsgálatot tart az (1) bekezdés szerinti végzésben meghatározott kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében. Az utólagos vizsgálatra a 4. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(4) A mezőgazdasági igazgatási szerv, ha az eljárás alá vont kereskedő a kötelezettséget nem teljesítette, a 6. §-ban foglaltak alkalmazásával termékpálya-felügyeleti bírságot szab ki, kivéve, ha a körülmények változására tekintettel a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem indokolt; ilyen esetben, továbbá akkor, ha a kereskedő a kötelezettséget teljesítette, az utólagos vizsgálatot megszünteti.

9. § A mezőgazdasági igazgatási szerv eltilthatja a kereskedőt a 3. § (5) bekezdése szerinti üzletszabályzatban szereplő rendelkezés alkalmazásától, amennyiben az nem egyértelmű megfogalmazású, a szolgáltatás, illetve ellenszolgáltatás nincs pontosan meghatározva vagy a kereskedő által felszámított díj nem költségarányos.

Záró rendelkezések

10. § (1) E törvény 2010. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az e törvény hatálybalépése előtt létrejött és e törvény rendelkezésébe ütköző, de még nem teljesített szerződési kikötés 2010. február 1-jén hatályát veszti.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a mezőgazdasági igazgatási szervet rendeletben kijelölje.⁴²

(4) A 3. § (5) bekezdése szerinti üzletszabályzatot a kereskedőnek legkésőbb 2010. február 1-jéig kell nyilvánosságra hozni és a mezőgazdasági igazgatási szerv részére megküldeni.

(5) Hatályát veszti az agrárpiaci rendtartásról szóló [2003. évi XVI. törvény 10. §-a \(2\) bekezdésének](#) „2009. évi” szövegrésze.

11. §⁴³ E törvény a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/633 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

¹ A törvényt az Országgyűlés a 2009. október 12-i ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 2009. október 20.

² A 2. § a [2013: CCLII. törvény 56. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.

³ A 2. § (1) bekezdés a) pontja a [2020: CXXIII. törvény 47. §-a](#) szerint módosított szöveg.

- ⁴A 2. § (2) bekezdés d) pontja a [2023. évi XLIV. törvény 102. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁵A 2. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontja a [2023. évi XLIV. törvény 102. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁶A 3. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ⁷A 3. § (2) bekezdés c) pontja a [2010: CLXVIII. törvény 2. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg, e módosító törvény 6. § (2) bekezdése alapján a 2011. február 1-jét követően esedékes szerződéses szolgáltatásokra kell alkalmazni.
- ⁸A 3. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontja a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ⁹A 3. § (2) bekezdés e) pont ed) alpontja a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ¹⁰A 3. § (2) bekezdés f) pontja a [2010: CLXVIII. törvény 2. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg, e módosító törvény 6. § (2) bekezdése alapján a 2011. február 1-jét követően esedékes szerződéses szolgáltatásokra kell alkalmazni.
- ¹¹A 3. § (2) bekezdés h) pontja a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(4\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ¹²A 3. § (2) bekezdés q) pontját a [2010: CLXVIII. törvény 2. § \(4\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(5\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd ez utóbbi módosító törvény 7. §-át.
- ¹³A 3. § (2) bekezdés r) pontját a [2010: CLXVIII. törvény 2. § \(4\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(5\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd ez utóbbi módosító törvény 7. §-át.
- ¹⁴A 3. § (2) bekezdés s) pontját a [2011: XCV. törvény 11. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be. E módosító törvény 7. § (1) bekezdése alapján a 2011. július 22-ét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ¹⁵A 3. § (2) bekezdés t) pontját a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(6\) bekezdése](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 7. §-át. A 3. § (2) bekezdés t) pontja a [2012: CXXVIII. törvény 26. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁶A 3. § (2) bekezdés u) pontját a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(6\) bekezdése](#) iktatta be, a [2023. évi XLIV. törvény 104. §-a](#) hatályon kívül helyezte.
- ¹⁷A 3. § (2) bekezdés x) pontját a [2020: LVIII. törvény 347. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁸A 3. § (2a) bekezdését a [2010: CLXVIII. törvény 2. § \(5\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(7\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd ez utóbbi módosító törvény 7. §-át.
- ¹⁹A 3. § (2b) bekezdését a [2010: CLXVIII. törvény 2. § \(5\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(7\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd ez utóbbi módosító törvény 7. §-át.
- ²⁰A 3. § (2c) bekezdését a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(7\) bekezdése](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ²¹A 3. § újabb (2c) bekezdését a [2012: CXXVIII. törvény 26. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²²A 3. § (2d) bekezdését a [2020: LVIII. törvény 347. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²³A 3. § (2e) bekezdését a [2020: LVIII. törvény 347. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²⁴A 3. § (6) bekezdése a [2010: CLXVIII. törvény 2. § \(6\) bekezdésével](#) megállapított szöveg, e módosító törvény 6. § (2) bekezdése alapján a 2011. február 1-jét követően esedékes szerződéses szolgáltatásokra kell alkalmazni.
- ²⁵A 3. § (8) bekezdését a [2012: LXXXIX. törvény 2. § \(8\) bekezdése](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ²⁶A 3. § (9) bekezdését a [2012: CXXVIII. törvény 26. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²⁷A 4. § (1) bekezdése a [2012: LXXXIX. törvény 3. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ²⁸A 4. § (2) bekezdése a [2015: CLXXXVI. törvény 161. §-ával](#) megállapított, a [2017: L. törvény 341. §-a](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁹A 4. § (3) bekezdése a [2016: LXIV. törvény 75. §-ával](#) megállapított, nyitó szövegrésze a [2019: CIX. törvény 118. §-a](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁰A 4. § (4) bekezdését a [2017: L. törvény 342. §-a](#) hatályon kívül helyezte.
- ³¹A 4. § (5) bekezdését a [2012: LXXXIX. törvény 3. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ³²A 6. § (1) bekezdése a [2012: LXXXIX. törvény 4. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ³³A 6. § (4) bekezdése a [2011: XCV. törvény 11. § \(2\) bekezdése](#) szerint módosított szöveg. E módosító törvény 7. § (1) bekezdése alapján a 2011. július 22-ét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ³⁴A 6. § (7) bekezdését a [2020: CLXVIII. törvény 103. §-a](#) hatályon kívül helyezte.
- ³⁵A 7. § (2) bekezdése a [2011: CLXVI. törvény 25. §-ával](#) megállapított, a [2017: L. törvény 341. §-a](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁶A 7. § (3) bekezdése a [2013: CCLII. törvény 56. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ³⁷A 7. § (5) bekezdése a [2011: CLXVI. törvény 84. § 52. pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁸A 7. § (6) bekezdését a [2011: CLXVI. törvény 84. § 52. pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ³⁹A 8. § (1) bekezdése a [2012: LXXXIX. törvény 5. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ⁴⁰A 8. § (1a) bekezdését a [2012: LXXXIX. törvény 5. §-a](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 7. §-át.
- ⁴¹A 8. § (1a) bekezdés d) pontját a [2020: LVIII. törvény 347. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁴²Lásd a [327/2010. \(XII. 27.\) Korm. rendeletet](#), a [22/2012. \(II. 29.\) Korm. rendeletet](#).
- ⁴³A 11. §-t a [2023. évi XLIV. törvény 103. §-a](#) iktatta be.